

VILÁGÖSSÉG

**Tildy és Sadoveanu
a békeszerződések
életbe léptetéséről**

KOLOZSVAR,
1947 szeptember 18, csütörtök

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
234. szám

Foksányból és Máramarosszigetről

HAZAÉRKEZETT AZ ELSŐ HADIFOGOLY CSOPORT

1500 hadifoglyot már elengedtek

**Az igazolóiratok kiállítása és osztályozása után folyamatosan engedik el a foglyokat
A Szovjetunió kormánya táviratilag intézkedett a foglyok ügyében**

A Magyar Népi Szövetség központi intézőbizottságának közleménye

Ujjongó szívvel fogadjuk mindnyájan a hadifogságból hazatérő erdélyi fiukat és apákat, akiket elragadtott fölünk a fasiszta kalandorok rablóháborúja és épségben-regészségben visszaad most nekünk a béke országa, a Szovjetunió.

A gyermekek első csókjával, hitvesek ölelésével, szülők reszkető simogatásával együtt nyújtjuk kemény és harcoss jobbunkat a városainkba és falvainkba visszaérkezőknek. Isten hozott benneteket itthon! Várt rátok a család, a nép, az ország, s most, hogy át-léptek újra az éveket elzelőtt elhagyott küszöböt, érezzük csak igazán, hogy itt a béke!

Esztendőnk teltek el azóta, hogy vége szakadt a véres kaland-nak s ti a távolban, mi itthon nekiláthatunk a munkának, az új világ megteremtésének. Igen, most egymás szemébe nézünk s meg-kérdezzük: mi lett belőlünk a fasiszta ámtások gyalogatos csődje s a romok közt újraéledő emberiség első új eszmélmédekései óta? Mál-sultabb, jobb, igazabb emberi és magyar mivoltunkban állunk-e egymással szemben a régióta kívánt találkozáson?

Az egymásratalálás forró öröme a pillanaté, de másodnapjára számot kell adjunk egymásnak az elválás óta történetekről. Ti el-mondjátok majd, hogy az alnák és repülőbombák, tankcsaták és szökevényakasztások poklából szabadulva, hogyan találtátok fel magatokat az elpusztított családi fészkeitek újjáépítő s faji gyü-lölet helyett szociális igazságú hirdető szovjet emberek között. Mi megmondjuk, hogyan látott nekí a munkának és tanulásnak a magyar munkás, dolgozó földműves és az értelmiségi, miképpen léptünk alkotó szövetségre a román nép demokrata harcosaival s

lépésről-lépésre hogyan küszöböltük ki mindazt a mérget, soviniz-must, gyilkos ingerlékenységet, amely még a régi világból maradt ránk gyászos örökül.

Meg fogjuk mutatni nektek iskoláinkat, ahol gyermekeitek azóta is magyarul és az új világ szellemében készülnek a jövőre, elviszünk benneteket az újjáépült házakhoz, a kiháználatlanul nem maradt földekre, a teljes erejükkel üzemben lévő gyárakba, elmesél-jük, hogy mi is volt az infláció és mi ma az új lej... Igen, akor-gyan végigondoljuk, hogy mi mindent mutathatunk meg, ami már a mi munkánk eredménye, a demokrácia vívmánya, akkor nyugodt a lelkiismeretünk: a számadásnál nem fogunk elöttetek megszé-gyenyülni.

Harmadnapjára pedig együtt megyünk a munkába. Számítunk rátok! A Magyar Népi Szövetség, a szakszervezeti élet, a népvéde-lem, a demokratikus Románia minden népi felelősségre és nemzeti egyenjoguságra épült új intézménye veletek akarja folytatni és tel-jes győzelemre vinni a boldogabb, az igaz és békes, semmiféle há-borus kalandtól többé nem zavarható emberi életét.

Testvéri szó, baráti segítség fogad itthon benneteket. A nélkül-özések és nehézségek legrosszabbján már tuljutottunk, a régi világ fenekedő kísértetének, a reakciónak kivertük már a fogát. Sok munka vár azonban még ránk. Népi demokráciánkat meg is kell örízniünk, ki is kell terebélyesítenünk. Jól eskü most gondolnuak arra, hogy hazaérkezéstelekkel is mennyivel eredményesebb lehet minden építő törekvésünk.

Isten hozott benneteket!

jelent dolgozni és tudom hogy a munkát becsülni kell. Ezt tanul-tam meg a szovjetemberektől és a jövőben ez után szeretném az én életemet is igazítani.

JÖNNEK!

Ujabb csemetések, újabb látog-atók. Mind érdeklődnek, mind újra akarják hallani a nagy hírt, hogy jönnek haza.

Lassan hátrább vonulunk. Bene-dek Istvánt, az iskola padjából el-ragadtott ifjút a fogság éveit férfiu-vá edzették. Az érdeklődő csoport-jában most nyugodt határo-zottsággal ismétli meg újra és újra:

— Mindenki haza jön sorban... most már csak néhány nap... a szükséges formások... egész-ségesek és jönnek haza...

A villaszerű ház kapuja halkán becsukódik mögöttünk. Új asz-szonycsoporttal találkozunk. Lát-juk az arcukon hová mennek.

Elgondolkozva megyünk mi is tovább és látjuk magunk előtt az intergető, boldog ragyogásu arco-kat, az otthonukba térő hadifog-lyokat, akik a hatalmas Szovjet-unió messze városaiából most Erd-ély felé tartanak... de ugyanak-kor elénk vetődik azoknak a sze-rencsétleneknek árnya is, akiket az angol és amerikai táborokból idegen világrészekben harcoló lé-giők zsoldosai közé kényszerített, a nyugati demokrácia, hogy Indo-nézia dzsungeljei vagy a görög szirtek között pusztuljanak el a dollár imperializmus önző érde-kejért.

Mit mond a Máramarosszigetről hazaérkezett első kolozsvári fogoly?

BUKAREST. — A Magyar Népi Szövetség központi intézőbizottsá-ga közli:

„Tegnap, vasárnap Máramaros-szigeten és Foksányban 1500 hadi-foglyot engedtek szabadon és a többiek szabadonbocsátására is rövidesen sor kerül. A még tábor-ban lévő hadifoglyokat Foksány-ból Buzauba szállítják és onnan szétosztás, valamint az igazoló iratok kiállítása után engedik haza.”

KOLOZSVAR. — A Szovjetunió kormányának távirati rendelkezé-sére, szeptember 15-én reggel a máramarosszigeti hadifoglyotábor parancsnoksága megkezdte az er-délyi hadifoglyok hazabocsátását. A táborban lévő foglyokat felsze-relték a szükséges igazoló iratokkal és azután sorrendszerűen nyerték vissza a fogolycsoportok szabadságukat és indultak utnak otthonukba.

A Szovjetunió kormányának in-tézkedése egyesapásra megsemmi-sítette azokat a reakciós hazug rá-galmakat, amelyek azt a hírt ter-jesztették, hogy a foglyokat visz-sza akarják szállítani a Szovjet-unióba.

Kedden délelőtt már megérkeztek otthonukba a szabadonbocsá-tott első kolozsvári volt foglyok is — köztük Benedek István. Áttila-ut 21 alatti lakos, akivel munká-társunk hosszabb beszélgetést folytatott.

— Az első csoportban — mond-ja Benedek — négyszázan voltunk Erdély minden részéből valók. Rájtam kívül még négy kolozsvá-ri érkezett: Schill József, Papp Mihály, Gáspár Sándor és Herbert Lajos.

— Mindenkit hazaengednek?
— Természetesen — hangzik a válasz. — Csoportokra osztva, né-hány napon belül mindenki haza-kerül.
— Mikor tudták meg, hogy ha-zajönnek?

— Tizenegyedikén éjjel érkezett a távirat és azonnal megkezdték a szabadonbocsátás szükséges for-maságait. Először a mi négyszázas csoportunk került sorra. Szabály-szerű elbocsátó iratot és vasúti utazásra jogosító menetlevelet kaptunk. Most még jelentkezniünk kell a katonai parancsnokságon és a rendőrségen, azután újra meg-kezdjük polgári életünket.

— Mi a foglalkozása? Hol eszt fogságba? — tesszük fel a továb-bi kérdéseket, közben állandóan csemetének és érdeklődők, ismerő-sök jönnek.

— Az érettségi elől hurcoltak a frontra. Foglalkozásom tulajdon-képpen tanuló volna, de azt hi-szem dolgozni fogok. Ausztriában Gráznál estem fogságba. Mintegy ezredmagammal Bryanszkaba vit-tek és itt éltem kerek két évig, amíg ez év július 15-én Máramar-osszigetre szállítottak valameny-nyilinket.

FADÖNTÉSTŐL AZ ASZ-TALOSMUNKÁIG

— Dolgoztak?
— Egy erdei táborban voltunk. Fadöntéstől az asztalosmunkáig mindent csináltunk.
— Mondjon valamit a fogság élményeiről.
— Nem tudok mást mondani — feleli elgondolkozva —, hogy a szovjet katonákról terjesztett nyil-as propaganda hatása alatt fog-

ságba esésünk alkalmával a kin-zásokra és a kivégzésre készül-tünk el. Természetesen családunk. A szovjet katonák úgy bántak ve-lünk, mint bajtársakkal, embersé-gesen és ahol lehetett, segítettek rajtunk. Rendes élelmezést, elhe-lyezést kaptunk még a bryanszki őserdőben is.

— A szovjetember lelkét talán azzal tudom legjobban megvilá-gítani, hogy elmondom Schill Béia esetét. Az erdei munkán egy el-rejtett akna robbant közelükbe, a

vele együtt lévő három szovjet ka-tona meghalt, ő súlyosan megse-besült. A táborból külön repülőgé-pen szállították kórházba és éppen úgy kezelték, mint akármelyik szovjet katonát. — mondja Bene-dek István.

— Milyen tapasztalatot szűrt le a fogságból?

— Megtanultam becsülni a munkát. Mint tanulónak nem volt tiszta fogalmam a kétkézi munka értékéről, most, hogy magam is végigéltem ezt az életet, tudom mit

Kiegészítő magyarázat az új lakbérek kiszámítására

BUKAREST. — A napokban ismertett új lakbérmegállapítás-ról szóló törvénnyel kapcsolatban kedden kiegészítő magyarázatot hoztak nyilvánosságra. A magyarázat közli, hogy a törvényjavas-lat 6. szakaszának a) bekezdése alá tartozó munkások, tisztviselők és újságírókon kívül ugyancsak ebbe az osztályba sorozzák a köz-és magánnyugdíjasokat, a hadi-rokkantakat, hadiözveggyeket, hadi-árvtakat, továbbá a deportáltakat és ezeknek hozzátartozóit is. Ezek-nek a lakbérét az 1946—47. évben fizetett lakbér 1:28-hoz való át-számításával kell kiszámítani, ami 45 százalékat jelenti.

Megállapítja a közlemény, hogy szabadfoglalkozásúak és nem kol-lekktivszerződéssel működő magán-tisztviselők részére a lakbér átszámítása az 1946—47. évben fizetett lakbér alapján számítható át, még

pedig 50 régi lejé számítva egy új lejre. Ez az átszámítás ered-ményeképpen a lakoságnak ez a része pontosan az 1938-as lakbér fizeti tekintettel arra, hogy ennek a kategóriának a lakbérért 1946—47. évben a kollektivszerződéses tisztviselők és munkások lakbér-összegének háromszorosában álla-pították meg. Hasonló a helyzet a kereskedőkkel és iparosokkal is, akiknek a lakbére ugyanezen idő-ben a fizetéses alkalmazottak által fizetett lakbér ötszörösére volt megállapítva. Ezeknek az 1:50-hez való átszámítás után fizetendő új lakbérük az 1938-as lakbér három-szorosát jelenti.

A fizetéses alkalmazottak lak-bérének ilyenformán való kiszá-mítása tehát a széles tömeg terhének könnyítését jelenti végeredményé-ben. Ez a szaksz azonban azokra vonatkozik, akiknek lakbérlete 1940 szeptember 22-e előtől van.

Ez az időpont után köbött lak-bérleti szerződések után a lakbé-reket a fizetéses alkalmazottak ré-szére az 1938-as lakbér 45 száza-lékában állapították meg.

KHALLGATÁSOK GROZA MINISZTERELNÖKNEL

BUKAREST. — Groza Péter mi-niszterelnök kedden délelőtt külön ki-hallgatáson fogadta Ganev bolgár nagy-követet, Tatarescu Gheorghe külügymi-nisztert, majd Bucur Scioiu kereskedel-mi államtitkár.

MEGKEZDTE ÖLÉSEIT A KÉPVESELŐHAZ

Tizenkét napos szünet után a képv. selőház kedden délután 5 órakor kezdte meg újabb ülését. A keddi ülés napi-rendjén csak bizottsági tárgyalások sze-repeltek. Ezek során a nemzetnevelésügyi bizottság az orosz nyelv tanításának a felülbiztosítására való bevezetéséről szóló törvényjavaslatot tanulmányozta.

H I R E K

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.

Távbeszélő: 258.

Felölös szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Előfizetési díj egy hónapra 120 lej. Papoknak, tanítóknak, nyugdíjasoknak 100 lej. — Postacsekkszám: 40.625.

10 kalapács

A Kolozsvári acéllágyár munkásai tíz darab ráverő kalapácsot ajándékoztak az udvarhelyi ipari szakiskolának. Kedves, szép ajándék. És egyben példamutató mások számára. Az acéllágyár munkásai szívükön viselik a szakemberképzés ügyét. Ezt nemcsak szóval, de tettel is bizonyították. Talán tudják a szétszórt és szétválasztott szöveget, de tudják azt, hogy a Székelyföld gazdasági felemelkedésének egyetlen útja van: az iparosítás. Az iparosítás feltételei között pedig első helyen áll az ipari szakoktatás! Ez a feltétel most megszületett; Udvarhelyen ipari szakiskola létesült, mely egyelőre még ideiglenes anyagi nehézségekkel küzd, s a társadalom segítő kezét, valamint üzemeink, gyáraink és iparosaink hozzájárulását várja a műhelybeli felszerelésekhez. A kolozsvári acéllágyár lerótta már a maga tartozását. Reméljük, vadagós lesz a példa s másutt is követni fogják...

5 LEJ A GYUFA ÁRA. Az állami jövedéki igazgatóságának előterjesztésére a gyufa dobozonkénti árát 5 lejben állapították meg. KIVITELI ENGEDÉLY KELL A „MINTA, ÉRTEK NELKÜL”-KÜLDÉMÉNYEKHEZ IS. Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium rendelete értelmében a külföldre küldendő „minta, érték nélkül” jelzésű áruimutaknak külföldre való szállításhoz is szabályszerű kiviteli engedély szükséges, mert enélkül a vámhivatal nem engedélyezi a küldeményt az országból.

15 MÁZSA GABONÁT REJTETT EL özevgy Selyebé Gézáné királyudoréi földbirtokosnő, akit 37 hold birtoka van. Főrevezetve a hatóságokat, 15 mázsával több gabonát találtak nála elrejtve, mint amennyit a cséplési iratok szerint magánál tarthatott. Megindították ellene az eljárást.

UJABB MOTOROS VONATOKAT iktatott a CFR vezérigazgatósága a forgalomba Temesvár és a szomszédos állomások között. Temesvárról Aradra indul 11 óra 18 perckor és Temesvárra érkezik Aradról 9 óra 18 perckor. Radnára indul 7 óra 43 perckor, onnan Temesvárra érkezik 14 óra 21 perckor.

840 TONNA SANTOS NYERESKÁVÉ vásárolt 1945 februárjában Cande Nicolae bukaresti lakos Greif Emanoil és Greif Leon bukaresti kereskedőtől. A kávé árban 129 millió régi lej fizetett ki az eladónak, akik a mai napig nem tettek eléget szállítási kötelezettségüknek. Az ilfovi törvényszéknél most pert indított ellenük, kérve: kötelezzék őket a kávé leszállítására. Érdekes volna tudni, hogy Cande Nicolae milyen célra vásárolta két évvel ezelőtt a 840 tonna babkávét és az eladók honnan rendelkeztek ilyen nagymennyiségű kávéval?

AZ EGYEZSÉG KISÁLLATTANYSZÓ SZAKOSZTÁLYA szeptember 20-i taggyűlést közbejött akadályok miatt nem tartja meg. A következő taggyűlés október 4-én, szombaton délután 6 órakor lesz a Regala—Majlális-utca 22 alatti székfőzásban.

MEGSZÜNTETIK AZ ÁLLÁSHALMOZÁST az egyetemeken is. A felsőoktatásban végrehajtandó takarékoság gyakorlati alkalmazása során egyetlen egyetemi tanár sem élvezhet semmilyen címen két fizetést. Megszűntetik tehát a látszólagos „az intézet igazgatója”, „szeminárium vezetője” és egyéb állásokat, amelyek címen egyesek kettős fizetést élveztek az egyetemen. Megszűntetik az ugynevezett „vándor-előadások” rendszerét is és minden egyetemi tanár részére felemlik a részére kötelező előadások óraszámát. Ilyen módon egyrészt szorosabbá fűzik a kapcsolatot az egyetemi tanárok és a hallgatók között, másrészt jelentős kiadások lesznek megtagaríthatók a költségvetésben.

ANGLIA TENGERIT, GYÜMÖLCSÖT KIVÁN VÁSÁROLNI ROMANIÁTÓL. A bukaresti Angol Misszió Cammeroor nevű kereskedelmi tanácsosa belátó tárgyalást folytatott illetékes hatóságokkal a Románia és Anglia között megvalósítandó árucserforgalomról. Angol kereskedelmi körök elsősorban jelentős mennyiségű tengerit, különböző gyümölcsöket — főleg diót — és fűreszárut kívánnak vásárolni.

ÖRÖKBEADNA kétetven, anyátlan kisfiát gyermekszerező családba. Kallós János. Fellegvári-ut 2 alatti házszám. Érdeklődők forduljanak hozzá.

MAGAS PÉNZJUTALMAT KAPNAK a kincstár terhére elkövetett visszaélések leplezői. A pénzügyminisztérium 25.000 lejben állapította meg azt a jutalomösszeget, amelyet a kincstár terhére elkövetett csalások felderítői, leplezői kaphatnak. Ha többben segédkeztek a visszaélések megállapításában, a jutalomösszeg arányosan oszlik meg a felderítők között.

AZ ERDELYI NÉPI KÁRPAT EGYESÜLET szeptember 21-én, vasárnap csillagurát rendez a Kis-Magurára, négy útiránnyal: 1. Gorbó-völgy—ENKE forrás. 2. Szent János-kút—Szeliessi-ut. 3. Bükk erdő, Majlális-kút, Árpád-csucs. 4. Bükk erdő, Rákóczi-forrás, Mikes-ter, Árpád-csucs. Találkozás reggel 7 órakor az egyesület előtt. Vendégeket szívesen látunk.

A „Váratlan vendég” a Kamaraszínházban

A „Váratlan vendég” — detektívfelügyelő, aki betoppan az angol gyárosleányának eljegyzési vacsorájára, hogy három felvonáson keresztül a nézők jelenlétében nyomozza ki, miért lett ünnyikos Smith Eva szövőgyári munkásleány? És a darab mégsem detektívdarab, hanem mély erkölcsi és szociális érzékel s fölényes művészzel felépített tragédiát alkotás.

A Kamaraszínház péntek esti nyitja.

Szovjet regény Budapest ostromáról

A Gonesár, a kiváló szovjet író Budapest ostromát regényben örökíti meg a szovjet olvasók számára. Címe: Zászlóvivők s első két kötete már meg is jelent orosz és ukrán kiadásban.

A regény főalakja egy szovjet katona, aki az egyszerű emberek jőzön és egyszerű észjárásával figyeli a háború nagy eseményeit. Így aztán Magyarországra érve sehogy sem érti meg, hogy ennek a tengerentúl nagyon távol eső országának miért volt tengerparaja a kormányzója. A regény legérdekesebb részeiben a budapesti Dunapart és a magyar parlament rajzolódik az olvasó szemé elé.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS OPERA KAMARASZÍNHÁZÁNAK MÜSORA: (Magyar Zeneművészeti Főiskola) Pénteken este fél 8 órakor: Váratlan vendég. Bemutató előadás meghívottak részére. Szombaton este fél 8 órakor: Váratlan vendég. Jegyek elővételben az Állami Magyar Színház és Opera pénztáránál.

KOLOZSVÁRI MOZIK MÜSORA: CAPITOL: Szingapuri táncosnő. CORSO. Javítás miatt zárva. RIO. Boszorkányt vettem feleségül. Fredric March és Veronica Lake. Hétfő-árak: 20, 16 és 11 lej. ROYAL: Magam utját járom. SELÉCT: Szingapuri táncosnő. URANIA: Éjjeli támadás. Főszereplő: William Boyt.

Elismerték a képesítését az 1945-ben Kolozsváron képesítőzött tanítójelölteknek

A sikerrel végzett segédtanítók névsora

KOLOZSVÁR. — A hivatalos lap szeptember 6-án megjelent 205. száma közli a nemzetnevelésiügyi miniszter 223.872—1947. számú rendeletét, amellyel a miniszter az 1945 szeptemberi vizsgaidőszakban a kolozsvári állami magyar tanítóképzőintézetben képesítővizsgát tett segédtanítók képesítését ismeri el.

A vizsgát tett tanítók névsora:

Ambrus Julia Vizakna, Antal Péter Gyimesbük, Abrahám Géza Kolozsvár, Bakk Albert Kolozsvár, Bakó Ákos Ágoston, Bánhegyesi Ilona Élesd, Bikfalvi Irén Bikfalva, Bobrovski Irén Petrozsény, Boér Aranka, Bogdán György Felsőrána, Bodnár István, Böhöm János, Bölöni Julia Marosvásárhely, Csatlós István Gorbó, Csáki Irén Marosvásárhely, Darday Judit és Daday Magdolna Somos, Dezméri Emma Kolozsvár, Derzsi Zoltán Székelyudvarhely, Egyed Ágnes, Farkas Ágoston, Fähri Julia Száldobágy, Ferencz Erzsébet Csikmadaras, Fekete Ilona Fogaras, Fekete Róza Nagyvárad, Földes Zoltán Gyergyóremete, Formanek Aranka, Forró György Kolozsvár, Fülöp Leona Enlaka, Gaál Margit Poroszló, Gyúrke Erzsébet Kadicsfalva, György Jenő, György Anna Brasó, György György, Hunyadi Ibolya Kolozsvár, Imets József Kolozsvár, Imets Róza Vargyas, Inuk Erzsébet Szászváros, Jakab Erzsébet Lupény, Karácsonyi Aranka Nagysomkut, Keresztessy Izabella Kolozsvár, Kovács Ibolyka Alsóboldogfalva, Kovács Emília Kolozsvár, Kövér Ilona Kovászna, Kudorné Boér Teréz Kolozsvár, Kuti Erzsébet Mádkó, Lakó Mihály, Lőrincz István, Majorné Simon Ilona Kolozsvár, Maxim Tibor Kolozsvár, Király György Kolozsvár, Mirtók Emma Alsósófalva, Miklós Judit Kolozsvár, Moldován Anna Marosvásárhely, Mariczi Mária Kolozsvár, Nagy B. János Kolozsvár, Nagy Klára Szilágyi-kraszna, Orbók Margit Gyimesbük, Péter Veronika Kápolnásohátfalu, Papp Antal Alsószuk, Radó Anna, Rávasz Elemér Homoródszentpál, Ravakné Bartók Leona Torda, Reznék Margit Sar- mas, Schmed Sándor, Soós Sándor Kékes, Szabó Albert Pálfalva, Szedbács Ida Egeres, Szerli Eleonora, Szilágyi Piroska Nagyborosnyó, Szoboszlay Erzsébet, Tamás János Csucs, Teleki Matild, Telekiné Pálffy Ilona Tordaszentjászó, Tóvisi Aranka Marosvásárhely, Varga Sándor, Varga Leona, Bardóczy Polixénia Brassó, Bodó Anna Nagyvárad, Bodó Sára, Bonyhai Anna, Böszörményi Zsuzsanna Marosvásárhely, Fekete Julianna Fogaras, György Mária Kolozsvár, Keresztessy Károly Kolozsvár, Kiss Erzsébet Szilágyicseh, Karkalesik Anna Déva, Laskályosné Ambrus Irén, Lőrincz Antónia, Lázár Mária Sepsiszentgyörgy, Neuhold Emília Vinga, Szász Klára Páva, András Irén Marosvásárhely, Bálint Margit, Böhöm Anna, Jancsó László, Kiss Erzsébet Szilágyicseh, Kilyén László, Kovács Károly, Kükösi Eleonora Halmi, Salamon Vilma Brassó, Sugar Erzsébet Kolozsvár, Szilágyi Sándor, Török Zoltán Kézdivásárhely és Varga Anna Petrozsény.

Világosság-Sport

Bukaresti szakvélemény a Vasas szegyenletes vereségéről

BUKAREST. — A fővárosi sportsajtó a legkeményebb bírálat hangján ostromozza a Vasas vezetőségét és játékosait a Juventus csapatától vasárnap elszenvedett csufos vereségéről. A „Sportul Popular”, az OGP központi hivatalos lapja többek között a következőket írja:

— Sokan kérdezték tegnapi Juventus—Vasas mérkőzés után, hogyan történhetett meg, hogy a Vasas csapata az elmúlt hétfői Kolozsváron legyőzte a bukaresti CFR csapatát, holott a Vasas a Juventus ellen kritikán alul játszott és szereplésével játszói könnyeddé tette a Juventus győzelmét, még pedig olyan gólaránnyal, amely megsemmisítő módon bizonyította a bukaresti együttes fölényét.

— A kolozsváriaknak csak elvétve sikerült veszélyeztetniük a Juventus kapuját és akkor is inkább csak egyéni kísérletezésekkel, amelyeket a Juventus védelme egész könnyedén és fölényesen elhárított. A Juventus a játék 90 perce alatt állandóan fölényben volt és a szervi összefüggés nélkül játszó Vasas ellen tetszés szerint könnyen érte el a gólokat. A Vasas támadó sorából hiányzott minden ésszerűség és támadó erő: az egész együttes állandóan védekezésre szorított, de ez a védelem is gyenge és szesztes volt.

— Egyedül Demeter és Bálint, olykor pedig Szaniszló II. tudta pótolni a többiek lélek nélküli játékát. A Vasas csapata iskolapéldáját adta annak, hogy egyénileg a játékosok lehetnek tehnikások, urai is lehetnek a labdának, tudhatják is a játék taktikáját, mégsem érhetnek el eredményt és kárba veszik minden fáradságukat ha nélkülözik az együttműködés szellemét és az összjátékra való törekvést.

— A Vasasnak a Juventus elleni játéka után nem sok keresnivalója van a Nemzeti Bajnokság I. osztályában és valószínűleg a bajnoki táblázat utolsó helyén fog végezni. Az egész játék képe kezdetől fogva azt mutatta, hogy a Vasas a Juventus könnyű prédája lesz és a hazaiak fölénye végül is fásasztóan unalmassá vált. A kö-

zönység alig várta, hogy vége legyen a Vasas kínos vergődésének. A Juventus játészani akart, küzdeni, de nem volt ellenfele, aki a játékért lelkesült volna és aki a bukaresti csapatot erőkiéjtésre kényszerítette volna.

— A Vasas játékosai közül egyedül Demeter és Bálint igyekezett küzdeni, Szaniszló II., Kovács és Ferenczi jóakaratu törekvést mutattak. A Moldován főrekvet azzal vontak magukra a figyelmet, hogy a pályán sem voltak, Costea, a kapus, pedig lomha almosságával — fojezi be bírálatát a Vasas együtteséről a sportlap.

Reméljük, hogy e bírálat után a Vasas vezetősége, a kolozsvári illetékes sporthatóságok és a szervezősportfelelőse is sürgősen megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy Kolozsvár eddigi vezető és kitűnő hírnévről örvendő munkássportegyesületének diestelen szereplése véget érjen és ne lehessen többé gyászos szereplésével gúny tárgya a szaksajtónak.

A VICTORIA Színházhoz utólagos jegyvételre fogadj az összes fióküzleteiben 1947. esztörtök szeptember 18 déli 12 óráig.

Szeptember 17-én, szerdán este fél 7 órakor az I. kerület szervezői gyűlése a Farkas-utca 7 alatti székfőzásban.

Esté 7 órakor a közbizottság közművelődési bizottságának gyűlése a Farkas-utca 7 alatti székfőzásban.

Szeptember 18-án, csütörtökön fél 6 órakor a III/2. kerület szervezői ülése a Pap-utcai elemi iskolában.

Esté 7 órakor a IV/2. kerület szervezői ülése a belvárosi református parókia helyiségében.

Esté 7 órakor az V. kerület szervezői ülése a Türr István-utca 36 alatti székfőzásban.

Szeptember 19-én, pénteken este 7 órakor szervezőbizottsági ülés a Farkas-utca 7 alatti székfőzásban.

Váljunk meg könnyű szívvvel az ekonomátoktól

Milyen lesz a dolgozók új ellátási rendszere? A szövetkezetek szerepe az ellátásban

KOLOZSVÁR. — Az ellátás kérdése különös időszerűséget kapott ma, amikor talán csak rövid hetek választanak el a dolgozók új közellátási rendszerének gyakorlati bevezetésétől. Próbáljuk meg röviden összefoglalni: miben különbözik az új rendszer a régi-től?

MIÉRT SZÜNNEK MEG AZ EKONOMÁTOK?

Az első és legszembetűnőbb — ha nem is a leglényegesebb — különbség, hogy megszűnnek az ekonomátok.

Hogy miért szűnnek meg? Ezt már számos esetben elmondották a napilapok is. Mi a sok alapos indok közül most csak azt a magyarázatot emeljük ki, hogy az ekonomátok nem lennének többé képesek megfelelni a dolgozók új közellátásának. Nem lennének képesek az élelmiszereken kívül mindazokat az iparcikkeket kellő mennyiségben és főleg kellő választékban raktáron tartani, amelyeket az új közellátási rendszer a dolgozók rendelkezésére kíván és fog bocsájtani.

Az ekonomát-rendszer fenntartása tehát idejét multá. Eddig feltétlen szükség volt az ekonomátokra, de azóta kinőttek őket, mint a gyermekeiket. Az új termes lehetővé teszi a dolgozók rendszeres, központilag irányított ellátását, anélkül, hogy az ekonomátoknak kellene a legszükségesebb élelmiszereket közvetlenül felvásárolniuk. Az ipari termelés is örvendően növekszik és így mind több iparcikket lehet a dolgozók ellátására fordítani.

NEM KELL AZ ÜZEMEKNEK KÜLÖN-KÜLÖN GONDOSKODNI A DOLGÓZÓKORÓL

Az ekonomátok tehát az új közellátási rendszerben elégtelenek és alkalmatlanok a dolgozók ellátására. Az ekonomátok felszámolását azonban más okok is sürgetik, így elsősorban a hivatalos árak betartása és a spekuláció elleni küzdelem.

Jól tudjuk, hogy a múltban az ekonomátok szabadon vásároltak. A beszerzési ár és az alkalmazottaknak felszámított hivatalos ár közötti különbözetest a munkaadók rezsiköltség címén saját termékeik áraiba beszámították.

Ez a rendszert ma tovább fenntartani nem szabad és nem is szükséges. Nem szabad mert a vásárlási felárak megfizetése, illetve az eladási felárak felszámítása gyökerében támadná meg a stabilizációt, amelynek minden eszközzel való megvédése elsősorban éppen a dolgozók érdeke. Mert amilyen arányban emelkednének az árak, abban a mértékben csökkenne a munkabérek vásárlóereje.

De szükség sincs arra, hogy az ekonomátok révén külön-külön gondoskodjunk minden egyes nagyobb üzem dolgozóinak ellátásáról, hiszen erről a szükséges árak biztosításával maga az állam gondoskodik.

EGYSÉGES ELLÁTÁSI RENDSZER

Ahány ház annyi szokás. Ez a közmondás tökéletesen ráillt a múltban az ekonomátokra. Nem volt két ekonomát, amelyik egyformán gondoskodott volna tagjainak ellátásáról. Azt is sietünk hozzáfűzni, hogy az esetek túlnyomó többségében nem az egyes ekonomátok vezetőit terhelte ezért a felelősség.

Az új közellátási rendszer véget vet az ellátás sokféleségének és a dolgozók részére egységes ellátási rendszert vezet be. Az új rendszer csak a végzett munka szerint állapít meg bizonyos kategóriákat — bányamunkások, nehéz és könnyű testi munkások —, de nem ismer megkülönböztetést az ugyanazon kategóriához tartozó dolgozók között.

Ne sajnálja az ekonomát-rendszer megszűnését egyetlen dolgozó sem tekintet nélkül arra, hogy az ekonomátja viszonylag milyen kielégítően működött. Mert az új

közellátási rendszer — a kezdeti nehézségek leküzdése után — feltétlenül előnyösebb lesz bármely ekonomátnál. És örülünk, hogy végre a szociális igazságosságot ezen a téren is sikerül érvényre juttatnunk.

AMIRE SZÜKSÉGÜNK VAN

Az új közellátási rendszer értelmében a dolgozók megállapított fejadagok és vásárlási pontok szerint fedezik szükségleteiket. Az élelmiszereket fejadag szerint kapjuk, az iparcikkeket vásárlási pontok szerint szerezzük be.

Iparcikkeket az ekonomátok is adtak tagjainak, de csak alkalmassal és ügyszólván választási lehetőség nélkül.

A pontrendszer bevezetése azt jelenti, hogy a dolgozó nem kénytelen azzal megelégedni, amit kap, hanem azt vásárolja, amire szüksége van — természetesen a természetileg meghatározott lehetőségek keretei között. Ezek a keretek a termelés további növekedésének arányában tágulnak.

Annak az ekonomátnak, amelyik az új közellátási rendszernek meg kívánna felelni, nemcsak élelmiszereket kellene raktáron tartania, hanem a rendelkezésre bocsájtott iparcikkeket is, a legkülönbözőbb kivitelben, méretekben, nagyság-

ban, színben, stb.

Erre a megnövekedett feladatra az üzemi ekonomátok nem volnának alkalmasak, hiszen minden egyes ekonomátnak valóságos nagyházakba kellene változnia. De nem volnának alkalmasak erre a feladatra azok a fogyasztási szövetkezetek sem, amelyek csupán egy-egy gyár, vagy üzem dolgozóinak az ellátására korlátozva működésüket.

Az adott helyzet és a dolgozók érdeke tehát parancsolóan megköveteli, hogy minél átfogóbb ellátási szerveket, minél nagyobb létszámú fogyasztási szövetkezeteket teremtsünk.

A SZÖVETKEZETEK

Mondjunk tehát végleg búcsút az ekonomátoknak. Maradjanak helyeiken addig, amíg az új ellátási rendszer életbe lép, de utána könnyű szívvvel váljunk meg tőlük és minden erőnket egyesítsük az új rendszernek megfelelő ellátási szervek: szövetkezetek kiépítésére.

Mivel az új rendszer egységes ellátást biztosít minden azonos kategóriájú dolgozó számára, semmi értelme sem volna, ha az ekonomátokból több-kevesebb önálló fogyasztási szövetkezeteket alakítanának. Több adminisztráció — több költség. És ezek a költségek

mind a fogyasztókra: a dolgozókra hárulnának.

Az az érdekünk, hogy lehetőleg egy egész város dolgozóinak számára egyetlen közös fogyasztási szövetkezetet alakítsunk. Vagy ahol ilyen szövetkezet már működik — mint Kolozsváron a Victoria munkásszövetkezet —, akkor abba tömörítsünk minden egyes dolgozót. A közös beszerzésnek, az egységes adminisztrációnak, egységes ellenőrzésnek, közös szállítási szervezetnek óriási előnyei vannak, amelyekről lemondani büntös könnyelműség volna.

A közös fogyasztási szövetkezet feladata lesz, hogy úgy építse ki az illető város területén fiókhálózatát, hogy minden dolgozó lakóhelyéhez közel végezhesse el vásárlásait. Már ez is óriási előnyt, idő- és munkamegtakarítást jelent az ekonomátokkal szemben. Ugyanakkor a fogyasztási szövetkezet gondoskodik azoknak a szaküzleteknek a felállításáról is, ahol tagjai ruházati és háztartási szükségleteiket fedezik.

Már ez a rövid összefoglalás is érzékelteti, milyen nagy előnyei vannak az új ellátási rendszernek és a minél átfogóbb, minél nagyobb, egységes fogyasztási szövetkezeteknek.

— i. — r.

Hogyan történik a cukorosztás?

KOLOZSVÁR. — A városi közellátási hivatal vezetője munkatársainak kijelentette, hogy a most kiosztásra kerülő cukorra előjegyzéseket a szövetkezetekben

és a fűszerüzletekben kell eszközölni. A cukor ára előre fizetendő.

Az ellátószervekbe tartozó munkások cukorfejadagjukat a héten kapják meg, míg a város többi

lakosai miután a kereskedők és a szövetkezetek az előjegyzett cukor árát a közellátási hivatalnál befizették.

Rendőrkézre került az ál-Sherlock Holmes

Letartóztatták Rakuschinetz-Solyom volt magánnyomozót

KOLOZSVÁR. — Vinaros multu kalandor mögött csukódott be a rendőrségi fogda ajtaja. Rakuschinetz-Solyom Mihály volt magánnyomozó irodája és az „Univerzal” elnevezés alatt működő ügyvédség „vezérigazgatója” élvezi ismét a büntügyi rendőrség vendégszeretét.

A kimondhatatlan nevű kolozsvári Sherlock Holmes — Rakuschinetz-Solyom Mihály hosszabb ideig mint magánnyomozó és fűszerüzlet szállító szédítette az embereket. A Szabadság-tér 15 alatt lévő irodájában egyre többen for-

dultak meg azok, akiktől különböző hangzatos mesék címén nagyobb összegeket pumpolt ki, hogy aztán semmit se nyújtson pénzükéért.

A lekötött facsemetéket nem szállította le, csak az előlegeket vette fel és mint magánnyomozó pedig a rábizott bizalmas ügyeket arra használta, hogy különböző zsarolásokat hajtson végre.

Rakuschinetz-Solyom végül is az igazi detektívek kezébe került és szédelgéséért kisebb szabadságvesztésszabotást kapott. Kiszabadulása után cukorgyárat alapi-

tot és most már facsemeték helyett nemlétező cukorkát adott el és előző gyakorlata szerint ugyancsak szorgalmasan szedte az előlegeket.

A megkárosítottak végül is feljelentést tettek Rakuschinetz-Solyom ellen és most a rendőrség büntügyi osztálya a szatmári és dési ügyészség megkeresésére ismét letartóztatta.

A vizsgálat lefolytatása után a rosszhírű kolozsvári ál-Sherlock Holmest átadják a szatmári illetve dési hatóságoknak.

Săvulescu Traian földművelésügyi miniszter kérésére

A MNSz kidolgozta a magyar mezőgazdasági szakoktatás tervezetét

KOLOZSVÁR. — Săvulescu Traian földművelésügyi miniszter felvilágosítást kért a Magyar Népi Szövetség parlamenti csoportjától a romániai magyarság igényeiről a mezőgazdasági oktatás terén. Mint ismeretes, a miniszter számos új szakiskolát óhajt felállítani a nemzeti jogegyenlőség alapján a legmesszebbmenően szem előtt tartva a magyar népi érdekeket is. A miniszteri kívánságnak megfelelően a MNSz központi közművelődési ügyosztálya tájékoztató megbeszélésen dolgozta ki javaslatát a romániai magyar mezőgazdasági oktatás hálózatának kiépítésére.

A megbeszélésen résztvevő magyar mezőgazdasági és tanügyi szakemberek

munkatervében első helyen a Bolyai-egyetem mezőgazdasági karának felállítása szerepel, mint legsürgősebb feladat. A működő magyar mezőgazdasági középiskolák közül a tervezet a csikseredai magyar tapozat önállósítását és havas-gazdálkodásra való átminősítését, az önálló sepsiszentgyörgyi magyar mezőgazdasági középiskolának pedig állattenyésztési és állatgyógyászati jellegű kiépítését kéri. Ezeket kívül Gyergyószentmiklósi erdőszeti, Tordára kertészeti és Szatmárnémetire női magyar mezőgazdasági középiskolát javasol a tervezet, ez utóbbi szintén kertészeti jelleggel.

A tervezet szerint Székelykeresztúron állattenyésztési és tejgazdasági, Csombor-

don szőlészeti és konyhakertészeti, Radnóton általános, Kézdivásárhelyen pedig állattenyésztési jellegű gyakorlati iskolává alakulna át a már működő felekezeti magyar mezőgazdasági iskola, s ezek mellett Széken és Székelyhidon általános mezőgazdasági jelleggel épülne ki állami magyar gyakorlati iskola.

A megbeszélésen megállapították, hogy magyar mezőgazdasági szakoktatás tekintetében a Bánság a legelbonyolultabb. Ezért figyelembe vették a bánsági MNSz szervezetek helyi kívánságait és Végvárra általános, Zombolyára állattenyésztési jellegű magyar gyakorlati iskolát irányoztak elő. A terv szerint ezeken az új intézményeken kívül Pécsán általános,

Bihardíószezen szőlészeti, Ermbályfalván homoki jellegű, Bánffyhadon állattenyésztési és Sáromberken női gyakorlati iskolák keletkeznek.

Részletesen foglalkozott a megbeszélés a középfokú és gyakorlati iskolák mellett létesítendő szakmunkás-iskolákkal is, amelyek a jövőben legelőmestereket, mezőgazdasági gépkezelőket, erdő- és földmunkásokat, kertészeket, gyógykövacsokat, vincellereket, vaj- és sajtmestereket, konzervipari munkásokat és dohánykertészeket, fejőmunkásokat és öntözömmestereket hivatottak kiképezni.

Értekes felszólalások sürgették a közönség kellő felvilágosítását s az érdeklődőknek a már létező mezőgazdasági iskolákba való irányítását addig is, amíg az új iskolák a helyi szükségleteknek megfelelően létrejöhettek.

Az értekezlet résztvevői bizalmukról biztosították az ország mezőgazdaságának ujjszervezésén fáradozó Săvulescu Traian minisztert s a kért tervezettel együtt javaslatba foglalták a magyar tanügyminiszter különleges kéréséit s a beszerzőkkel kapcsolatban. A háború következményeire való hivatkozással a MNSz többek közt arra kéri a minisztert, hogy kötelezze a közönséget mezőgazdasági diáktörvények megalkotására és engedélyezze ezidén négy élemt évig fiatalok felvételét is a gyakorlati és középfokú mezőgazdasági iskolákba.

Kedd esti helyzetjelentés a földgáz bevezetésének munkálatairól

KOLOZSVÁR. — A földgáz bevezetésének földmunkája kedden este tovább jelentős szakasszon haladt előbbre. Eszaktalonnal az Acélárugyár önkéntes rohammunkásai dolgoztak az egyre jobban a város szíve felé közeledő árkon. A munkaszonorban három nő is dolgozott, akik éppen abban

koményan vették ki részüket a földmunkából, mint a férfiak.

Az Acélárugyár dolgozói munkájainak után fogtak hozzá az önkéntes földmunkások és valamennyien munkájukat példátlanul gyorsan és normálisan teljesítéssel végezték el. Rövidesen több be-

állítanak munkába és ez lehetővé teszi a munka nagyobb lendületét. A kolozsvári dolgozók önkéntes rohammunkása nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az üzemekben minél hamarabb fellöbbszárjon az első kolozsvári gázlámpa, hogy első energiájával megkönnyítse a termelést.

Pipilangosz ur karrierje

El Athénben egy uriember, akit úgy hívnak, hogy Pipilangosz. Persze, amiért valakinek ilyen csintalan bájjal ékeskedő neve van, attól még lehet derék ember s hasznos tagja a társadalomnak.

Nyilván a szépnevű Pipilangoszt is ez a meggyőződés hevítette s ama szándéktól vezette, hogy segítségére legyen embertársainak, elhatározta, hogy politikus lesz. Nem is maradt meg az elhatározásánál, hanem nyomban a tettek mezejére lépett.

A tettek mezején azonban német megszállás alatt Görögország volt s még pontosabban meghatározva, az athéni német titkos rendőrség, a Gestapo. Pipilangosz ur politikai pályája pedig abból állott, hogy szorgalmasan besúgta a görög demokratákat, akiket aztán a Gestapo el is hurcolt és meg is gyilkoltatott.

A hitlerista hatalom eltiprása után természetesen véget ért Pipilangosz ur szépen induló politikusi és besúgó karrierje — gondolja az olvasó. Pipilangosz ur azonban nem így gondolta. Görögországban ugyanis angol csapatok szállottak partra s ezek hamarosan megértették Pipilangosz urat, aki kedvvel magyarázgatta az elegáns brit tiszteknek, hogy a hitleristákkal való kapcsolatainak magyarázata kizárólag a baloldaliak elleni gyűlöletéből magyarázható.

Az angol parancsnokságon megnyugtatták a derék Pipilangoszt, hogy csak így tovább, így ilyen kitünős férfi, a görög nép jogának egy ilyen „megvesztegethetetlen harcosa”, mindenkor számíthat a felszabadító brit hadsereg támogatására.

És Pipilangosz ur számított is. Hamarosan vezető személyisége lett az egyik szélsőjobboldali görög pártnak s büzsgőn hirdette tanítómestereinek, Hitlernek a receptje szerint, a „szent kereszt háborút” a demokrácia, a népszabadság ellen.

E nagy politikusi azonban nem elégedett meg ennyivel. Ő nemcsak támogató, hanem védett is. Támadta a demokratákat és védte a fasistákat. A Szofijisz-féle közkegyelmi rendellel foglalkozva nagy beszédben fejtegette, hogy elsősorban azokat kell kegyelemben részesíteni, akik a németekkel együttműködve börtönbe hurcolták és meggyilkolták a kommunistákat.

Az ügy nem keltett volna különösebb feltűnést, mert hiszen Athénben vannak mai napság egynéhányan, akik hasonló hurokat pengetnek.

A botrány akkor pattant ki, amikor a demokratikus sajtó leleplezte, hogy Pipilangosz hazabeszélt, mert maga is szorgalmasan együttműködött a németekkel.

Pipilangosz urat azonban nem olyan fából faragták, akit egy ilyen csapás megrendíthet. Büszkén rántotta elő orvosi bizonyítványát, amely az összes hivatalos pecséttel ellátva igazolta, hogy ő — már mint Pipilangosz — a hitlerista megszállás idején nem volt beszámítható. Azaz magyarádva mondva bolond volt, akit ilyenformán akkori tetteiért nem lehet felelősségre vonni.

Ezek után sürgősen várjuk Szofijisz menesztése után miniszterelnöki kinevezését.

A görög szabadságharcosok elfoglalták Kasztoriát

A szabadságharcos csapatok főparancsnoka újabb jelentős győzelmet jelent. A görög demokratikus hadsereg csapatai kemény harcok után elfoglalták az Eszaknyugat-Macedóniában fekvő Kasztoriát városát.

KI AVATKOZIK A GÖRÖG BELÜGYEKBE?

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének második közgyűlése megkezdte munkáját. A megnyitó ülésen Marshall amerikai külügyminiszter mondott beszédet. Beszédében minden bizonyíték nélkül azt az állítást kockáztatta meg, hogy Jugoszlávia, Bulgária és Albánia segítik a görög partizánokat s ezzel „veszélyeztetik Görögország politikai és gazdasági függetlenségét.”

Arról, hogy a görög belügyekbe nyíltan beavatkozó angol-amerikai erők és a mögöttük álló imperialisztikus érdekesportok akadályozzák a békés kibontakozást Görögországban, természetesen hallani sem akart.

SZOVJET-ANGOL KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK

Harold Wilson angol külkereskedelmi miniszter Birminghamban mondott beszédében bejelentette, hogy Nagybritannia a Szovjetunióhoz fordult s kérte, hogy folytassák a brit-szovjet kereskedelmi tárgyalásokat.

Mint ismeretes, a tárgyalások annak idején a brit küldöttség teraszra buzavonája és teljesíthetetlen feltételei miatt szakadtak meg.

Nagybritannia jelenlegi nehéz gazdasági helyzete nyilván befolyásolta most a brit kormánykörököt a tárgyalások újrafelvételére irányuló szándékukban.

KOMMUNISTÁK NELKÜL NINCS FRANCIA ÚJJÁÉPÍTÉS

Maurice Thorez, a Francia Kommunista Párt főtitkára, a párt központi bizottságának tanácskozásait követően beszédet mondott.

— Kommunista nélkül — hangzott — lehetetlenség komoly újjáépítési végrehajtani Franciaországban.

LEGUJABB

A békeszerződés életbelépésének jelentőségét méltatta Sadoveanu, a képviselőház elnöke

BUKAREST. — A képviselőház kedden délutáni ülésén alkalmával Sadoveanu Mihai, a képviselőház elnöke nagy becsülettel méltatta a békeszerződés életbelépésének jelentőségét. Beszédében rámutatott arra, hogy Románia, noha legyőzött állam, mégis a Szovjetunió baráti támogatása következtében sokkal előnyösebb békefeltételekben részesült, mint

amilyent abhoz mérten, hogy a fasiszták oldalán bosszu ideig harcolt, esetleg kapott volna.

A hála és az elismerés hangján emlékezett meg a Szovjetunió baráti magatartásáról és segítőkészségéről bejelentette, hogy a román nép kötelességének érzi a békeszerződés feltételeinek teljesítését.

Magyar orvostanhallgatók jelentkezzenek a marosvásárhelyi Móricz Kollégiumba

MAROSVÁSÁRHELY. — A felvételt kérő szellemi fejlődésének tükrére is legyen. A felvételi vizsga időpontját a napilapokban és az orvosi kar hirdetőtábláján későbbi időpontban teszik közzé. A Kollégium első sorban népi származású (paraszt) fiúk és lányok és most érettségizettek kérvényeit várja. Az internátusban egyelőre csak teljes részletes önéletrajzukat, fiúk részére biztosítanak kedvezményes szállást.

A felvételt kérő szellemi fejlődésének tükrére is legyen. A felvételi vizsga időpontját a napilapokban és az orvosi kar hirdetőtábláján későbbi időpontban teszik közzé. A Kollégium első sorban népi származású (paraszt) fiúk és lányok és most érettségizettek kérvényeit várja. Az internátusban egyelőre csak teljes részletes önéletrajzukat, fiúk részére biztosítanak kedvezményes szállást.

Szeptember 21-én kezdődnek az őszi érettségi vizsgák Kijelölték az érettségi vizsgák helyét

BUKAREST. — A nemzetnevelésügyi minisztérium kijelölte az őszi érettségi vizsgák helyét és megállapította azok időpontját is.

Szeptember 21-én, vasárnap reggel 8 órakor tartják a jelöltek jelentkezése és délután kezdődik az írásbeli vizsga, amelyet szeptember 22-én, hétfőn folytatnak. Tekintettel arra, hogy ezeken a napokon zsidó ünnepek vannak, a minisztérium engedélyezte, hogy a zsidó jelöltek egy nappal később álljanak vizsgára.

Kolozsváron a 4. számú érettségi bizottság előtt a Baritru liceumban tesznek érettségi a kolozsvári fiú- és leánykereskedelmi liceum növendékei, a tordai kereskedelmi fiú- és leányiskola végzett növendékei, továbbá a szamosújvári, a dési, a beszercei, a nászodi és a marosvásárhelyi fiú- és leánykereskedelmi iskola növendékei.

Kolozsváron a 23. számú érettségi bizottság előtt az unitárius kollégiumban tesznek érettségi vizsgát a kolozsvári Magyar Tankerületi Főfelügyelőség illetékessége alá tartozó összes elméleti iskolák végzett növendékei.

Nagyváradon az 5. számú vegyes bizottság előtt a Gojdu liceum helyiségében érettségiznek a nagyváradi, a nagy-szalontai, a szilágysomlyói, a belényesi, a nagykarolyi, a nagybányai, a szatmárnémeti és a máramaroszigeti fiú- és leánykereskedelmi liceum növendékei.

Nagyszebenben a 6. számú vizsgabizottság előtt a Domnita Ileana intézet helyiségében állnak vizsgára a nagyszebeni, dévai, szászvárosi, brádi és petrosényi leány- és fiú elméleti iskolák növendékei.

Balázsfalván a 7. számú bizottság előtt vizsgáznak a balázsfalvi, erzsébetvárosi, nagyenyedi és gyulafehérvári elméleti és kereskedelmi iskolák tanulói.

Brassóban a 8. számú bizottság előtt, a Saguna gimnáziumban tesznek érettségi a brassói, segesvári, medgyési, fogarasi, sepsiszentgyörgyi, székelyudvarhelyi elméleti és kereskedelmi fiú- és leányiskolák, valamint a predeáli katonai liceum növendékei.

Brassóban a római katolikus liceumban, a 22. számú érettségi bizottság előtt vizsgáznak a brassói Magyar Tankerületi Főfelügyelőség hatáskörébe tartozó összes elméleti iskolák növendékei.

Az érettségi vizsgabizottságok tagjainak névsorát még nem közzölték.

Kolozsvárra látogat a bolgár hadsereg művészegyüttese

KOLOZSVÁR. — A bolgár hadsereg művészeti együttese, romániai körútja során, Kolozsvárra látogat. A bolgár katonaművészeket utjukon a román hadsereg művészegyüttesének tagjai kísérik és közös előadásokat rendeznek. A kolozsvári előadást a két nép baráti fiai szeptember 18-án, csütörtökön este 8 órakor tartják meg a Nemzeti Színház épületében, ahol népi dal- és táncműsorral mutatkoznak be Kolozsvár közönségének.

LEGUJABB SPORT

Új világrekordot állított fel a 100 méteres gyorsuszásban Jany

PÁRIZS. — A Bordeauxban megtartott uszóversenyen Alex Jany, a hírneves francia uszó a 100 méteres gyorsuszás világrekordját 55,8 mp-re javította meg. A régi világrekordot Alan Ford (USA) tartotta 55,9 mp-el.

SPORTHIRADÓ

Pozsonyban az MTK csapata a Bratislava elleni mérkőzésen 2:2 arányban eldöntetlenül végzett. Az első félidőben a Bratislava 1:0 arányban vezetett.

Szemben állunk mindazokkal, akik új háborúra spekulálnak

— mondottu Tildy Zoltán köztársasági elnök a magyar nemzetgyűlés megnyitásán

BUDAPEST. — Az újonnan megválasztott magyar nemzetgyűlést kedden nyitotta meg nagy beszéddel Tildy Zoltán magyar köztársasági elnök.

— Békét akarunk — mondotta Tildy Zoltán — s szemben állunk mindazokkal, akik új háborúra spekulálnak. Mindent el fogunk hőcséni, hogy megvédelmezzük annak a területnek a békéjét, amelyen a magyarság él és meg fogjuk akadályozni, hogy a szomszédainkkal való jóviszonyunkat bárki is megzavarhassa.

Tildy köztársasági elnök leszögezte, hogy Magyarország szoros baráti jóviszonyban akar élni a Szovjetunióval, amely felé a becsület magyar nép őszinte hálával fordul. Kiemelte azt a megértő és demokratikus magatartást, amivel Jugoszlávia és Románia az országuk területén élő magyarság iránt viselkedtek.

— Minden volt viszályunkat lezárjuk — jelentette ki Tildy köztársasági elnök, — mint ahogy most a békeszerződésükkel egy korszakot zártunk le. Tetteikkel fogjuk bizonyítani, hogy tudomásul vesszük a döntéseket és építő munkánkkal kívánunk dolgozni egy békés, jobb világ kialakulásán.

Ezután az új nemzetgyűlés megválasztotta elnökségét. A nemzetgyűlés elnökevé Nagy Imrét, a Kommunista Párt képviselőjét választották meg. Alelnökök Kéthly Anna (Szoc. Dem.) és Szabó Árpád (Kiszgazda Párt) lettek.

Szabadon és szabad áron értékesíthetik a földművesek gabonájukat

BUKAREST. — A belügyminiszter táviratilag értesítette a közellátási hivatalokat, (26.224-1947. szám), hogy a termelők a beszolgáltatás után megmaradt gabonafelcséjükét a cséplési bon alapján teljesen szabadon hozhatják forgalomba. Az így forgalomba hozott gabona

nának nincs megszabva hivatalosan az ára. Egyetlen megkötés csupán az, hogy senki sem adhat el több gabonát, mint amennyi a cséplési bonban feltüntetett meghagyott mennyiség.

A vásárlók azonban nem vásárolhatnak nagyobb mennyiséget, mint családokint 25 kilót.

Maniuék és magyar cinhosaik megbüntetésére az ittlő román és magyar nép közös ügye

Vaida Vasile és Nagy István előadása a fasiszmus büneiről

KOLOZSVÁR. — A Szakszervezeti Tanács, a Demokratikus Nők Szövetsége és a volt Politikai Börtönzöttek Egyesülete hétfőn a vármegyeháza nagytermében nagygyűlést tartott, amelyen a fasiszmus és a fasisztamaradványok elleni harcra szólították fel Kolozsvár város demokratikus lakosságát.

A zsufolásig megtelt nagytermet jelszavak díszítették, amelyek követelték a manista gyilkosok és árulók példás megbüntetését, a reakció végleges kiirtását és emlékeztettek az auschwitz rémtettekre.

A gyűlést Dejeu Dumitru, a Szakszervezeti Tanács elnöke nyitotta meg, aki után Vaida Vasile, a Kommunista Párt központi bizottságának tagja, parlamenti képviselő mondott beszédet. Elmon-

dotta, hogy ez a gyűlés újabb harcot hirdet a fasiszmus ellen és azok ellen, akik a hitlerizmus szálláscsinálói és szövetségesei voltak az országban. Emlékeztette az egybegyűlteket arra, hogy az ország fasiszálása és háborúba sodrása csak Maniuék segítségével vált lehetségessé. Maniunak és társainak a nép előtt felelniök kell azokért az évtizedekért, amelyek mint gyászidők, legszomorubb emlékei a román történelemnek.

— Addig nem szabad nyugodnunk — fejezte be beszédét —, míg itt és bárhol a világon él a fasiszmus.

Nagy István író magyar nyelven ismertette a fasiszmus rémtetteit. Előadásában rámutatott Dolban, Szárazajta és Auschwitz közötti történelmi, politikai összefüggésekre. Doftanát az 1928-ban ur-

lomra kerülő Maniu-kormány tette azzá, aminek ismerték: a demokráta harcossok kinzólkamrájának, tömeggyilkosságok szomorú színterének. Rámutatott arra, hogy Maniu és pártja, valamint a magyar reakció szorosan együtt dolgozva, egymást megértve harcolt a demokrácia kiirtásáért. Maniu és magyar büntársai feletti ítélet már nem a bíróságok ügye, hanem mind a magyar, mind a román népé, nemcsak a volt politikai foglyok ügye, hanem minden jobb jövőt építeni akaró emberé.

— Résen kell lennünk — mondotta befejezésül —, ha itt letörjük a fasiszmus egy újját, ezzel a világreakció munkáját bénítjuk. Börtönben akarjuk látni mindazokat, akik börtönbe alakították Romániát.

ADASVÉTEL

SÜRGŐSEN eladó komplett szoba, konyhaberendezés. Cim a kiadóban. 6921

ELADÓ paradicsomos, befőttes üvegek, konyhakredenc, stélási, afrik matrac, függőlámpák, karnis, konyhaedények. Petru Maior-utca 6, földszint 4. 7274

MODERN díofurniós rekamié sürgősen eladó. Szappan-utca 18, Berger. 6945

350 KOBCENTIS F. N. motorkerékpár és egy villanyal járó fonógép eladó. Szántó-utca 29. 6932

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelígs hirdetéseknel 5 lej pótdíj fizetendő. Szövegírdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenkint 4—5 lej. Házasság—levelezés 5 lej szavankint. Nyilttér szavankint 10 lej.

KERÉKPÁROK férfi és női, új gumikkal eladók. Szentgyház-utca 23, délután 5—7. 6935

ASZTALI csempe és kis melegítő kályha eladók. Téglás-utca 79. 6938

ALLAST KERES NÉMETÜL, románul és magyarul beszélő nő állást keres gyermek mellé. Érdeklődni Szentgyház-utca 4, házfelügyelőnl. 6943

INGATLAN-LAKÁS ELCSERÉLNEM tordai villámot berendezéssel és még másokat is magyarországi javakkal. Krauss, Uioara, Solvay művek. 1931

BEKOLTÓZHETO, masszív építményű, jövedelmező ház nagy gyümölcsös-sel sürgősen eladó. Ploplior-utca 25. Érdeklődni a délutáni órákban. 6939

KERESEK vizimalmot bérbe vagy percentre, javítást vállalok. Kapusi, Földész-utca 10. 6936

CIPESZMŰHELYT átadnék 50 százalokra. Cim a kiadóban. 6933

BUTOROZOTT szobát keresek időközli használatra vidéki részére. Válaszok „Nappal” jelígre. 6942

KJS szobát adok házimunkáért magányos középkorú nőnek. Érdeklődni Budai Nagy Antal-utca 5, vendéglőben. 6934

ÜZLETHELYISÉG a belvárosban, bármilyen célra alkalmas, sürgősen átadó. Cim a kiadóban. 6937

KULONFELEK ELVESZETT Horváth Vilma Széchenyi-tér 38 alatti lakos rendőrségi bejelentője és kulcsok. Kérem a megtalálót adja le a fenti címre. 6944

VILÁGOSSÁG-EST TORDÁN

Vasárnap, szeptember 21-én este 8 órakor a VILÁGOSSÁG szerkesztősége a kolozsvári ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ és a ZENEMŰVÉSZETI FŐISKOLA művészeinek közreműködésével színes műsor keretében

baráti találkozó rendez a Kisiparos Körben (Kisiparosok Szaktanácsa). Ebből az alkalomból vasárnap a Világosság külön tordai számot ad ki.

ELVESZETT jókedvét visszanyerheti, ha eljön a Magyar Népi Szövetség Kolozsvári Szervezetének TARKA ESTJÉRE

f. hó 20-án, szombaton este fél 8-kor a Farkas utcai szökházba

Közreműködnek: Asztalos István író, Cséka József, Papp József, Bende László, Beller Kornélia, Csermínszky Kurt, Kleizmer Clariss és Babcsák Tiborné a kolozsvári Állami Magyar Színház tagjai. Lakatos Ferenc (hegedű), a kolozsvári Iparos Enyvet dalárdaja Rezk Károly vezetésével, a „Victoria” zövelkezet Kulturcsoportja és a „Rendő” börtgyár színjátszó csoportja. Konferál: Dr. Molnár Ferenc